

Briuselis, 2019 06 05
COM(2019) 505 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

**dėl 2019 m. Vokietijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl
2019 m. Vokietijos stabilumo programos**

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2019 m. Vokietijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Vokietijos stabilumo programos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo², ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2019 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Ji tinkamai atsižvelgė į 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2019 m. kovo 21 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 taip pat priėmė įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kurioje Vokietija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią datą Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos; tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2019 m. kovo 21 d. 2019 m.

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

² OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

balandžio 9 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos (toliau – euro zonai skirta rekomendacija);

- (2) kaip valstybė narė, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonomines ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Vokietija turėtų užtikrinti, kad euro zonai skirta rekomendacija, kaip nurodyta toliau išdėstytose 1 ir 2 rekomendacijose, būtų visiškai ir laiku įgyvendinta. Visų pirma, investicijų priemonės ir darbo užmokesčio augimo rėmimas padės įgyvendinti pirmą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl euro zonos perbalansavimo, o mokesčių naštos perkėlimas nuo darbo jėgos prie kitų šaltinių padės įgyvendinti trečią euro zonai skirtą rekomendaciją dėl darbo rinkos veikimo;
- (3) 2019 m. vasario 27 d. paskelbta 2019 m. Vokietijos ataskaita³. Joje įvertinta Vokietijos pažanga, padaryta įgyvendinant 2018 m. liepos 13 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, veiksmai, kurių šalis ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas, ir Vokietijos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“. Į ją įtraukti ir nuodugnios apžvalgos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį rezultatai, kurie taip pat buvo paskelbti 2019 m. vasario 27 d.⁴ Atlikusi analizę Komisija padarė išvadą, kad Vokietijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas. Visų pirma lėtai mažėjantis einamosios sąskaitos perteklius išlieka didelis ir turi tarpvalstybinių pasekmių. Dėl atsigavusios vidaus paklausos 2018 m. perteklius šiek tiek sumažėjo ir numatoma, kad vėlesniais metais jis toliau palaipsniui mažės, nors ir išliks didesnis už makroekonominio disbalanso procedūroje nustatytą ribą. Perteklius rodo, kad tiek viešajame, tiek privačiajame sektoriuose vidaus investicijų lygis, palyginti su santaupomis, yra pernelyg mažas. Imtasi priemonių privačiosioms ir viešosioms investicijoms didinti, ir jos labai padidėjo. Dėl to augimą labiau skatino vidaus paklausa. Vis dėlto buvo galima tikėtis, kad BVP dalimi išreikštos investicijos ir vartojimas būtų padidėję labiau dėl palankių finansavimo sąlygų, nepanaudotų viešųjų investicijų (visų pirma savivaldybių lygmeniu) ir turimų fiskalinio manevravimo galimybių. Įtemptos darbo rinkos sąlygomis darbo užmokesčio augimas šiek tiek didėjo, tačiau realiojo darbo užmokesčio augimas išlieka nedidelis;
- (4) 2019 m. balandžio 16 d. Vokietija pateikė 2019 m. nacionalinę reformų programą, o 2019 m. balandžio 17 d. – 2019 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;
- (5) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013⁵ 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotūsi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse⁶;

³ SWD(2019) 1004 *final*.

⁴ COM(2019) 150 *final*.

⁵ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

⁶ COM(2014) 494 *final*.

- (6) šiuo metu Vokietijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis. 2019 m. stabilumo programoje Vyriausybė numato 2019–2023 m. pasiekti $\frac{1}{2}$ – $\frac{3}{4}$ % BVP biudžeto perteklių. Remiantis perskaičiuotu struktūriniu balansu⁷, vidutinio laikotarpio biudžeto tikslas, t. y. 0,5 % BVP struktūrinis deficitas, programos laikotarpiu ir toliau bus viršijamas. 2019 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2019 m. bus mažesnis už Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę ir laipsniškai mažės – iki 51¼ % 2023 m. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos tos biudžeto projekcijos, yra palankus. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, numatoma, kad struktūrinis balanso perteklius bus 1,1 % 2019 m. ir 0,8 % BVP 2020 m., taigi viršys vidutinio laikotarpio biudžeto tikslą. Prognozuojama, kad valdžios sektoriaus bendroji skola toliau užtikrintai mažės. Apskritai Taryba mano, kad pagal prognozę 2019 ir 2020 m. Vokietija turėtų laikytis Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Kartu, laikantis vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo, būtų svarbu pasinaudoti fiskaline ir struktūrine politika siekiant tvariai padidinti privačiąsias ir viešąsias investicijas, ypač regionų ir savivaldybių lygmenimis;
- (7) 2018 m. viešosios ir privačiosios investicijos sparčiai didėjo, tačiau investicijų santykis tebėra mažesnis už euro zonos vidurkį. 2018 m. viešųjų investicijų nominalusis augimas buvo 7,7 %, o realusis augimas – 3,8 %, tačiau vis dar reikia dėti daugiau pastangų, kad būtų pašalintas didelis investicijų trūkumas, visų pirma investicijų į infrastruktūrą ir švietimą. Per pastaruosius trejus metus (po neigiamo augimo laikotarpio) realiųjų viešųjų investicijų augimas buvo teigiamas. Tai rodo, kad Vyriausybė siekia skatinti investicijas. Tačiau investicijos savivaldybių lygmeniu tebebuvo mažesnės už nusidėvėjimą ir iki 2018 m. investicijų trūkumas padidėjo iki 5 % BVP. Šie pokyčiai, taip pat teigiama biudžeto būklė rodo, kad esama galimybių didinti investicijas visais valdžios lygmenimis, visų pirma regionų ir savivaldybių lygmenimis. Investicijas į viešąją infrastruktūrą vis dar stabdo pajėgumų ir planavimo apribojimai savivaldybių lygmeniu. Priimtos priemonės šiems apribojimams įveikti, tačiau jos vis dar nedavė tvarių apčiuopiamų rezultatų. Be to, yra galimybių pagerinti skaitmenines viešąsias paslaugas ir viešuosius pirkimus. Privačiosios investicijos pastebimai padidėjo, bet ne į visų rūšių turtą. Kadangi buvo naudojami rekordiškai dideli pajėgumai, investicijos į įrangą sparčiai augo. Toliau sparčiai auga investicijos į būstą. Tačiau dabar pranešama apie statybų sektoriaus pajėgumų apribojimus ir didėjančias kainas. Realusis negyvenamosios paskirties pastatų statybų augimas buvo vangus, o tai rodo, kad esminė infrastruktūra galėjo nebeatitikti ekonomikos poreikių;
- (8) 2017 m. viešosios išlaidos švietimui buvo 4,1 % BVP, t. y. išliko mažesnės už 4,6 % Sąjungos vidurkį. 9,3 % bendrų valdžios išlaidų teko švietimui, t. y. taip pat mažiau už 10,2 % ES vidurkį. 2017 m. išlaidos švietimui ir moksliniams tyrimams toliau sudarė 9 % BVP – nesiekė 10 % nacionalinio tikslo. Realiosios išlaidos švietimui padidėjo, tačiau dėl demografinių pokyčių nemažas investicijų trūkumas dar padidėjo. Teisės aktų pakeitimai, kuriais, be žemių skirtų (*Digitalpakt*) išteklių, federalinei vyriausybei leidžiama tiesiogiai investuoti į skaitmeninį švietimą, teikia vilčių, tačiau dar reikia sulaukti rezultatų. Tokioms problemoms kaip didėjantis moksleivių skaičius, mokytojų trūkumas, skaitmeninimas ir tolesnis ankstyvojo ugdymo ir priežiūros paslaugų plėtojimas spręsti reikės atitinkamo viešojo finansavimo. Siekiant padidinti Vokietijos potencialų augimą ir prisitaikyti prie technologinių pokyčių, būtina padidinti išlaidas švietimui ir moksliniams tyrimams bei inovacijoms;

⁷ Pagal ciklą pakoreguotas balansas atėmus vienkartinės ir laikinąsias priemones, Komisijos perskaičiuotas taikant bendrai sutartą metodiką.

- (9) pastaraisiais metais Vokietija padarė pažangą didindama savo mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros intensyvumą, daugiausia dėl to, kad padidėjo didelių bendrovių išlaidos moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, visų pirma vidutinio lygio ir (arba) aukštųjų technologijų gamybos sektoriuose ir ypač automobilių sektoriuje. Mažųjų ir vidutinių įmonių mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros intensyvumas yra gerokai mažesnis už ES vidurkį ir toliau nuo jo atsilieka. Mažosios ir vidutinės įmonės paprastai gauna mažiau naudos iš bendradarbiavimo su viešaisiais mokslinių tyrimų institutais nei didelės bendrovės. Šie du veiksniai kenkia verslo inovacijoms – jų ilgą laiką mažėja. Papildomos investicijos į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą yra būtinos ne tik siekiant padidinti inovacijų pajėgumus ekonomikoje ir didinti našumą, bet ir sudaryti palankesnes sąlygas pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir žiedinės ekonomikos, visų pirma susijusių su darniuoju transportu, ekologiškais energetikos technologijomis, ekologinėmis inovacijomis ir perdirbimu, taip pat toliau didinti viešųjų mokslinių tyrimų sektoriaus veiklos rezultatus ir jo indėlį į šių tikslų įgyvendinimą;
- (10) Vokietijos ekonomikos skaitmeninimas vyksta lėtai, o mažosios ir vidutinės įmonės vis dar vangiai diegia skaitmenines technologijas. Vokietija atsilieka diegdama itin aukšto pralaidumo (gigabitų spartos) plačiajuosčių ryši nacionaliniu lygmeniu, ypač kaimo vietovėse, kur didesnės investicijos galėtų pagerinti našumo augimą. Tik 9 % Vokietijos namų ūkių (2018 m. viduryje) yra įsidiegę sparčiuosius šviesolaidžio tinklus, palyginti su 30 % ES vidurkiu. Vietoj to, rinkos senbuviai ir toliau yra linkę rinktis esamų varinių kabelių tinklų tobulinimu (vektorizavimu) grindžiamą technologinį sprendimą. Nors daug paslaugų priklauso nuo labai spartaus ryšio, 2017 m. 23 700 verslo parkų nebuvo prijungti prie šviesolaidinio tinklo ir 28 % visų įmonių neturėjo prieigos prie bent 50 megabitų tinklų. Tokio ryšio trūkumas stabdo investicijas, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių, kurių daugelis yra įsikūrusios kaimo vietovėse ir priemiesčiuose. Viešoji intervencija, susijusi su itin didelės spartos (≥ 100 Mbps) plačiajuosčio ryšio infrastruktūros diegimu kaimo vietovėse, tebėra labai svarbi ir būtų galima išnagrinėti įvairias galimybes, kuriomis būtų siekiama ne tik subsidijų. Skaitmeninių viešųjų paslaugų ir e. sveikatos srities rezultatai gerokai prastesni už ES vidurkį. 2018 m. tik 43 % Vokietijos interneto naudotojų naudojo e. valdžios paslaugomis (palyginti su 64 % ES vidurkiu). Kalbant apie e. sveikatą, 7 % Vokietijos gyventojų naudojo internetu teikiamomis sveikatos priežiūros ir rūpybos paslaugomis (palyginti su 18 % ES vidurkiu). E. receptus išrašo 19 % bendrosios praktikos gydytojų (palyginti su 50 % ES vidurkiu);
- (11) siekiant Vokietijoje spręsti judumo ir oro kokybės problemas, taip pat remti klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą prie jos, reikia daugiau investuoti į transporto infrastruktūrą ir švarius judumo sprendimus. Per pastaruosius penkerius metus kelių transporto išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis išaugo. Oro kokybė Vokietijoje kelia didelį susirūpinimą, ypač miestuose, kur dėl eismo srautų išmetama apie 60 % išmetamo kenksmingo NOx kiekio. Kalbant apie krovinį transportą, galėtų būti naudingi labiau išplėtoti įvairiarūšio transporto sprendimai. Automobiliai vis dar yra dažniausiai kasdien naudojama transporto priemonė kelionėms į darbą ir atgal, o vidutinis eismo spūstyse praleidžiamas laikas yra apie 30 val. per metus. Apskaičiuota, kad transporto spūstys ir automobilių stovėjimo vietų paieška per metus kainuoja 110 mlrd. EUR, arba apie 4 % Vokietijos BVP. Nors naujų užregistruotų transporto priemonių, kuriose naudojamas alternatyvus kuras, skaičius labai padidėjo, tačiau skaičiai tebėra nedideli. Vis dar labai menkai išnaudojamos dalijimosi automobiliu paslaugos ir pakeleivių vežimo paslaugos. Taip pat reikės didelių viešųjų

ir privačių investicijų, atsižvelgiant į naujas baterijų ir svarbiausių žaliavų tiekimo grandines;

- (12) Vokietijos elektros energijos tinklai lėtai prisitaiko prie atsinaujinančiosios energijos gamybos ir vis dar reikia didelių investicijų į perdavimo ir paskirstymo tinklus. Dėl didelio vėlavimo įgyvendinti daugelį projektų Vokietijos ir Europos elektros energijos tinklai ir elektros energijos rinkos patyrė didelių išlaidų. Iki 2018 m. antrojo ketvirčio įgyvendinta tik apie 800 km iš 1 800 km tinklų projektų, nurodytų 2009 m. Energetikos tinklo plėtros įstatyme, iš dalies dėl visuomenės pasipriešinimo. Dėl vėlavimo plėsti tinklą padidės perkrovos išlaidos ir atsiras daugiau rinkos veikimo iškraipymų tiek Vokietijoje, tiek už jos ribų. Investicijos į energetikos tinklus, kuriomis skatinamas sektorių susiejimas, įvairinimas ir tinkama tinklo infrastruktūra, yra labai svarbios energetikos sistemos lankstumui ir geresniam įvairių ekonomikos sektorių integravimui siekiant energetikos ir klimato tikslų;
- (13) būstas Vokietijoje tapo mažiau įperkamas. Nuo 2015 m. tiek nuomos, tiek būsto kainos augo greičiau už jų ilgalaikius vidurkius, ypač dideliuose miestuose. 2017 m. Vokietijoje 20 % 65 metų ir vyresnių žmonių teko pernelyg didelė būsto išlaidų našta (t. y. visos būsto išlaidos sudarė daugiau kaip 40 % jų disponuojamųjų pajamų), palyginti su 10 % 65 metų ir vyresnių europiečių. Mažiausias pajamas gaunančių gyventojų būsto išlaidų našta buvo 10 procentinio punkto didesnė už 35,3 % ES vidurkį. Vyriausybė ėmėsi tam tikrų priemonių, įskaitant vadinamojo kainų stabdžio, kuriuo ribojamas nuomos kainų augimas (*Mietpreisbremse*), įgyvendino naujo nekilnojamojo turto pirkimo paramos schemą (*Baukindergeld*), taip pat pakeitė pagrindinį įstatymą, siekdama sudaryti sąlygas federaliniu lygmeniu finansiškai remti socialinio būsto statybą. Nepaisant to, naujo būsto vis dar pastatoma mažiau už paklausą ir gerokai mažiau už Vyriausybės nustatytą tikslą – 375 000 vienetų per metus. Gali prireikti papildomų priemonių, pavyzdžiui, paspartinti socialinio būsto statybą, pagerinti transporto galimybes, taip pat pertvarkyti žemės naudojimo ir statybos reglamentavimą;
- (14) Vokietija gavo daug naudos integruodamasi į bendrąją rinką ir atlieka svarbų vaidmenį ją toliau plėtojant. Tačiau konkurencijos kliūtys verslo paslaugų sektoriuje Vokietijoje tebėra didelės, palyginti su kitomis ES valstybėmis narėmis. Tai susiję su įvairiomis sritimis, įskaitant reglamentuojamas profesijas, kaip antai architektūros, inžinerijos ir teisinių paslaugų, kuriose yra reglamentavimo apribojimų, pvz., veiklos rūšių išskirtinis numatymas ir kainų bei mokesčių reguliavimas, kurie varžo konkurenciją. Tačiau nereguliuojamoms verslo paslaugoms bendroje verslo aplinkoje taip pat taikoma daugiau apribojimų, palyginti su kitomis valstybėmis narėmis. Verslo paslaugų reguliavimo pokyčiai siekiant padidinti konkurenciją padidintų investicijų ir ekonominės veiklos efektyvumą ir veiksmingumą;
- (15) nors ankstesniais metais atlikta tam tikrų Vokietijos mokesčių sistemos patobulinimų, per pastaruosius metus padaryta nedidelė pažanga siekiant ją pertvarkyti, kad būtų skatinamos vidaus privačiosios investicijos ir augimas. Mokesčių sistema tebėra sudėtinga ir iškraipo sprendimų, pvz., dėl dalyvavimo darbo rinkoje, investavimo ir finansavimo, priėmimą, nors galėtų suteikti veiksmingesnių paskatų investuoti ir vartoti. Didžiausia pažanga padaryta darbo jėgos apmokestinimo srityje, tačiau to dar neatspindi duomenys. Vis dar yra galimybių mažinti iškraipomąjį poveikį turintį darbo jėgos apmokestinimą, mokesčių našta perkeliant nuo darbo jėgos prie kitų pajamų šaltinių, kurie labiau remtų įtraukų ir tvarų augimą. 2018 m. darbuotojų (tiek gaunančių vidutinį, tiek mažą darbo užmokestį) darbo užmokesčio apmokestinimas (mokesčių pleištas) išliko vienas didžiausių ES. Darbuotojų socialinio draudimo

įmokos yra ypač didelės, lyginant tarptautiniu mastu, o socialinio draudimo įmokos iš esmės sudaro maždaug du trečdalius mokesčių pleišto, pajamų mokestis – vieną trečdalį. Savo ruožtu, pajamos iš aplinkosaugos mokesčių, kaip BVP dalis, yra vienos mažiausių ES. Kapitalo sąnaudos ir efektyvusis vidutinis įmonių pelno mokesčio tarifas (jis įvairiuose regionuose skiriasi) yra vieni didžiausių ES. Efektyvusis vidutinis įmonių pelno mokesčio tarifas siekė 28,8 % (nacionalinis vidurkis), palyginti su 20 % ES vidurkiu. Dėl įmonių pelno mokesčio, vietos prekybos mokesčio ir solidarumo mokesčio sąveikos įmonių pelno mokesčio sistema yra sudėtinga, reikalauja didelių mokesčių administravimo sąnaudų ir iškraipo investicijų lygį ir vietą. Be to, įmonių pelno mokestis iškraipo finansavimo sprendimus, didindamas finansavimo prisiimant skolų patrauklumą, ir, 2017 m. duomenimis, yra trečias pagal dydį ES. Sumažinus nuosavo kapitalo išlaidas, galėtų padidėti privačiosios investicijos ir sustiprėti gana menkai išvystyta rizikos kapitalo rinka;

- (16) darbo rinka išlieka stipri, tačiau tam tikrų grupių darbo rinkos potencialas nepakankamai išnaudojamas. 2018 m. ketvirtą ketvirtį 20–64 m. asmenų užimtumo lygis išaugo iki 79,9 %, t. y. vieno iš aukščiausių ES. Iki 2019 m. pradžios nedarbas sumažėjo iki rekordiškai žemo lygio – 3,2 %. Vis labiau išryškėja didelis laisvų darbo vietų skaičius ir darbo jėgos trūkumas, dėl to kai kuriuose regionuose ir sektoriuose labai mažėja gamyba. Vis dėlto tam tikrų grupių, kaip antai moterų ir migrantų kilmės asmenų, darbo rinkos potencialas nėra pakankamai išnaudojamas. Vokietijoje labai daug moterų – 46,7 % – dirba ne visą darbo dieną. Darbo jėgos mokesčių, įskaitant mažesnę darbo užmokestį gaunančių asmenų, našta Vokietijoje išlieka palyginti didelė. Specialios susituokusių porų bendro pajamų apmokestinimo (*Ehegattensplitting*) taisyklės mažina papildomas šeimos pajamas uždirbančių asmenų paskatas dirbti daug daugiau valandų. Migrantų kilmės asmenų užimtumo lygis yra gerokai mažesnis nei vietos kilmės asmenų, ypač didelis atotrūkis tarp moterų. Imtasi priemonių pabėgėlių integracijai į darbo rinką remti, tačiau lieka neišspręstų problemų, be kita ko, jie neturi vokiečių kalbos žinių, neturi kvalifikacijos arba ji negali būti pripažįstama, rūpinasi vaikais ir giminaičiais, jiems trūksta patirties, susijusios su Vokietijos darbo rinkos neformaliomis taisyklėmis;
- (17) tai, kad į pensiją išėina kūdikių bumo kartos asmenys, turi didesnę poveikį Vokietijoje nei kitose ES šalyse. Ilguoju laikotarpiu šie demografiniai pokyčiai apsunkins Vokietijos viešųjų finansų būklę, galėtų sukelti pavojų pensijų adekvatumui ir galėtų apsunkinti šiuo metu nedidelės dalies vyresnio amžiaus gyventojų (65 m. ir vyresnių), kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, padėtį. Numatoma, kad iki 2040 m. Vokietija bus viena iš šalių, kuriose išlaidos socialinio draudimo pensijoms, palyginti su BVP, padidės daugiausia ES (1,9 procentinio punkto BVP), o socialinio draudimo pensijų naudos rodiklis sumažės 4,4 procentinio punkto, iki 37,6 %, kaip nurodyta 2018 m. ataskaitoje dėl senėjimo (Europos Komisija, 2018 m.). Po naujausių pensijų reformų išmokos tam tikroms grupėms padidėjo, tačiau nėra aišku, ar pasiektos socialinės išmokos atitinka jų dideles fiskalines išlaidas. Vyriausybė taip pat nustatė dvi ribas (*doppelte Haltelinie*): iki 2025 m. didžiausia pensijų įmokos norma turi būti 20 %, o minimalių pajamų pakeitimo norma – 48 %. Numatoma, kad norint išlaikyti šias ribas reikės didelių fiskalinių pervedimų – jaunesnėms kartoms teks dar didesnę našta. Be to, mažas pajamas gaunančių darbuotojų pajamų išėjus į pensiją adekvatumas išlieka problema;
- (18) nepaisant didėjančio darbo jėgos trūkumo, realiojo darbo užmokesčio augimas išlieka nedidelis, o nominalusis darbo užmokestis 2018 m. padidėjo 3,1 %. Be to, kalbant apie bendrą užimtumo lygį, iš esmės didėjo geriau apmokamo darbo visą darbo dieną vietų

užimtumo lygis ir mažėjo nedidelė darbo ne visą darbo dieną dalis, todėl 2018 m. bendras darbo užmokestis augo, taip pat šiek tiek labiau nei našumas. Kolektyvinių derybų mastas toliau mažėjo (2 procentiniais punktais nuo 2016 iki 2017 m.) iki 49 % vakaruose ir 34 % rytuose. Sektorių aprėptis labai skiriasi: viešajame sektoriuje ir pramonės sektoriuje aprėptis didesnė, o paslaugų sektoriuje – kur kas mažesnė. Apskritai 2015 m. nustatytas minimalus darbo užmokestis buvo naudingas mažas pajamas gaunantiems darbuotojams. Labai padidėjo valandinis darbo užmokestis pačioje darbo užmokesčio skalės apačioje, ypač dviejų mažiausių darbo užmokesčio decilių. Tačiau mažas pajamas gaunančių darbuotojų dalis (ji 2017 m. siekė 22,5 %) išlieka gerokai didesnė už ES vidurkį. Žmonių, dirbančių tik smulkius darbus, skaičius 2010–2018 m. sumažėjo 6,8 %, o užimtumas, kuriam taikomas socialinio draudimo reikalavimas, per tą patį laikotarpį padidėjo maždaug 18,1 %. Pagerinus sąlygas, kuriomis skatinamas darbo užmokesčio augimas, būtų remiama vidaus paklausa ir prisidedama prie euro zonos perbalansavimo;

- (19) Vokietijoje aukštynkryptis socialinis judumas švietimo srityje yra žemas. Remiantis nacionaliniais šaltiniais, padaryta nedidelė pažanga mažinant socialinės ir ekonominės padėties poveikį švietimo rezultatams. Vokietija į švietimo ir mokymo sistemą sėkmingai integruoja neseniai atvykusius migrantus ir pabėgėlius. Tačiau migrantų kilmės asmenims paprastai kyla didesnių problemų nei vietos kilmės studentams (pvz., mokyklos nebaigusių asmenų skaičius ir sunkumai ieškant pameistrystės vietų). Klasės tampa vis labiau nevienalytės, taigi reikia dėti daug pastangų siekiant sustiprinti mokytojo profesiją, nes jau dabar labai trūksta mokytojų. Susirūpinimą dėl darbuotojų darbo rinkos rezultatų ateityje kelia darbuotojų, visų pirma 7,5 mln. žmonių, kuriems trūksta pagrindinių skaitymo ir rašymo įgūdžių, dalyvavimas suaugusiųjų mokymosi programose;
- (20) nors žmonių, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, skaičius nuo 2014 m. (tada jis buvo didžiausias) sumažėjo, išlieka lygių galimybių problemų. Visų pirma skurdo arba socialinės atskirties rizika 2017 m. buvo 67 procentiniais punktais didesnė žemos kvalifikacijos darbuotojų vaikams nei aukštos kvalifikacijos darbuotojų vaikams. Šis skirtumas yra gerokai didesnis už ES vidurkį (53,9 procentinio punkto);
- (21) pašalinti tam tikrus rekomendacijose nustatytus trūkumus, visų pirma šalies ataskaitos⁸ D priede nurodytose srityse, galėtų padėti 2021–2027 m. laikotarpio ES fondų programavimas. Tai suteiktų Vokietijai galimybę atsižvelgiant į regioninius skirtumus optimaliai panaudoti šiuos fondus nustatytuose sektoriuose;
- (22) per 2019 m. Europos semestrą Komisija atliko išsamią Vokietijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2019 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2019 m. stabilumo programą ir 2019 m. nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Vokietija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Vokietijos politikai, bet ir tai, kaip jie atitinka Sąjungos taisykles ir gaires, nes būtina stiprinti bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų;
- (23) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrino 2019 m. stabilumo programą ir laikosi nuomonės, kad Vokietija turėtų laikytis Stabilumo ir augimo pakto;
- (24) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrino 2019 m. nacionalinę reformų programą ir 2019 m. stabilumo programą. Jos

⁸ SWD(2019) 1004 final.

rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktos toliau išdėstytose 1 ir 2 rekomendacijose,

REKOMENDUOJA Vokietijai 2019 ir 2020 m. imtis šių veiksmų:

1. Laikantis vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo, pasinaudoti fiskaline ir struktūrine politika siekiant tvariai padidinti privačiąsias ir viešąsias investicijas, ypač regionų ir savivaldybių lygmenimis. Vykdamas su investicijomis susijusią ekonominę politiką sutelkti dėmesį į švietimą; mokslinius tyrimus ir inovacijas; skaitmeninimą ir itin didelio pralaidumo plačiajuosčio ryšio diegimą; darnųjį transportą bei energetikos tinklus ir įperkama būstą, atsižvelgiant į regioninius skirtumus. Mokesčių našta perkelti nuo darbo jėgos prie šaltinių, kurie labiau remtų įtraukų ir tvarų augimą. Stiprinti verslo paslaugų ir reglamentuojamųjų profesijų konkurenciją.
2. Mažinti paskatas nedirbti daugiau valandų, taip pat mažinti didelį mokesčių pleišta, visų pirma mažai uždirbančių ir papildomas šeimos pajamas uždirbančių asmenų. Imtis priemonių siekiant užtikrinti ilgalaikį pensijų sistemos tvarumą ir kartu išsaugoti adekvatumą. Stiprinti sąlygas, kurios skatintų didesnę darbo užmokesčio augimą, kartu atsižvelgiant į socialinių partnerių vaidmenį. Gerinti palankių sąlygų neturinčių grupių švietimo rezultatus ir įgūdžių lygį.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas